

УДК 378.015.311:37.03

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-8\(26\)-1281-1290](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-8(26)-1281-1290)

Шанскова Тетяна Ігорівна доктор педагогічних наук, доцент, завідувачка кафедри початкової освіти та культури фахової мови, Житомирський державний університет імені Івана Франка, вул. Велика Бердичівська, 40, м. Житомир, <https://orcid.org/0000-0002-1204-0275>

Коновальчук Інна Миколаївна кандидат педагогічних наук, доцент, старший викладач кафедри початкової освіти та культури фахової мови, Житомирський державний університет імені Івана Франка, вул. Велика Бердичівська, 40, м. Житомир, <https://orcid.org/0000-0002-9391-3786>

Рудницька Неля Юріївна кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової освіти та культури фахової мови, Житомирський державний університет імені Івана Франка, вул. Велика Бердичівська, 40, м. Житомир, <https://orcid.org/0000-0002-2377-9251>

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕАТИВНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ

Анотація. У статті визначаються особливості професійної підготовки майбутніх вчителів початкових класів до впровадження креативних освітніх технологій. Зазначено, що сучасна освіта характеризується інтенсифікацією, великою кількістю інформації, підвищеними вимогами до сучасного вчителя та якості освітніх послуг. Звернуто увагу на те, що сучасний вчитель, окрім професійних знань, умінь та навичок, повинен мати добре сформовані та розвинені професійно-педагогічні компетентності, що ґрунтуються на новітніх результатах та вмінні впроваджувати креативні освітні технології в навчальний процес. Креативні технології передбачають використання творчості та інновацій у своїй професійній діяльності, що сприяє тому, що діти, які наслідують приклад педагога, також проявляють творчість, інноваційність та винахідливість. Надано авторське визначення терміну «креативні освітні технології». Під креативними освітніми технологіями автори вбачають технології з допомогою яких вчитель початкових класів створює певні умови для розвитку творчих здібностей дітей та активізує їх пізнавальну діяльність,

що в свою чергу спонукає їх до творчого мислення. Обґрунтовано, що використання креативних технологій на уроках позитивно впливає на ефективність творчої діяльності учнів та розвиток загальних інтелектуальних навичок, адже головне завдання вчителя – це мотивувати дітей до особистісного та творчого розвитку. Здійснена спроба визначити особливості професійної підготовки майбутніх вчителів початкових класів до впровадження освітніх креативних технологій. До основних особливостей професійної підготовки майбутніх вчителів початкових класів до впровадження креативних освітніх технологій віднесено: створення комфортних освітніх умов; впровадження та використання технології розвитку творчої особистості; використання творчих методів (метод фокальних об'єктів (МФО), мозковий штурм, метод синектики, метод моделювання маленькими чоловічками (метод ММЧ), метод евристичного спостереження); педагогічна підтримка.

Ключові слова: вчителі початкових класів, креативні освітні технології, професійна підготовка, творчість.

Shanskova Tatiana Igorivna Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Primary Education and Culture of Professional Language, Zhytomyr Ivan Franko State University, Velyka Berdychivska St., 40, Zhytomyr, <https://orcid.org/0000-0002-1204-0275>

Konovalchuk Inna Mykolayivna Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Senior Lecturer at the Department of Primary Education and Culture of the Professional Language, Zhytomyr Ivan Franko State University, Velyka Berdychivska St., 40, Zhytomyr, <https://orcid.org/0000-0002-9391-3786>

Rudnytska Nelia Yuryivna Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Primary Education and Culture of the Professional Language, Zhytomyr Ivan Franko State University, Velyka Berdychivska St., 40, Zhytomyr, <https://orcid.org/0000-0002-2377-9251>

PECULIARITIES OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS FOR THE IMPLEMENTATION OF CREATIVE EDUCATIONAL TECHNOLOGIES

Abstract. The article defines the peculiarities of professional training of future primary school teachers for the introduction of creative educational

technologies. It is noted that modern education is characterized by intensification, a large amount of information, increased requirements for a modern teacher and the quality of educational services. It is emphasized that a modern teacher, in addition to professional knowledge, skills and abilities, should have well-formed and developed professional and pedagogical competencies based on the latest results and be able to implement creative educational technologies in the educational process. Creative technologies involve the use of creativity and innovation in their professional activities, which contributes to the fact that children who follow the example of a teacher also show creativity, innovation and ingenuity. The author's definition of the term "creative educational technologies" is provided. Under creative educational technologies, the authors see technologies with the help of which the primary school teacher creates certain conditions for the development of children's creative abilities and activates their cognitive activity, which in turn encourages them to think creatively. It is substantiated that the use of creative technologies in the classroom has a positive effect on the effectiveness of students' creative activity and the development of general intellectual skills, since the main task of the teacher is to motivate children to personal and creative development. An attempt has been made to determine the peculiarities of professional training of future primary school teachers for the introduction of educational creative technologies. The main features of the professional training of future primary school teachers for the implementation of creative educational technologies include: creating comfortable educational conditions; introduction and use of technology for the development of a creative personality; use of creative methods (focal object method (FOM), brainstorming, synectics method, little men modeling method (LMM), heuristic observation method); pedagogical support.

Keywords: primary school teachers, creative educational technologies, professional training, creativity.

Постановка проблеми. Сучасна освіта характеризується інтенсифікацією, великою кількістю інформації, підвищеними вимогами до сучасного вчителя та якості освітніх послуг.

Нова українська школа потребує докорінної перебудови освітньої парадигми, що має суттєво підвищити її якість та модернізувати використання технологій для розвитку і становлення особистості учня як суб'єкта, спрямованого на постійний розвиток і саморозвиток.

Виходячи з вищезазначеного, можна стверджувати, що одним з головних завдань освітньої реформи в Україні є зміна ролі вчителя. Сучасний вчитель, окрім професійних знань, умінь та навичок, повинен

мати добре сформовані та розвинені професійно-педагогічні компетентності, що ґрунтуються на новітніх результатах та вмінні впроваджувати креативні освітні технології в навчальний процес. Креативні технології передбачають використання творчості та інновацій у своїй професійній діяльності, що сприяє тому, що діти, які наслідують приклад педагога, також проявляють творчість, інноваційність та винахідливість.

Тому питання про специфіку професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи до впровадження креативних освітніх технологій є актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій дозволив визначити, що проблематикою підготовки вчителів початкових класів займалися: Н. Бібік, С. Єрмакова, І. Титаренко.

Феномен креативної професійної діяльності розглядали: В. Бондар, В. Давидов, В. Лозова.

Формування креативної професійної діяльності впроваджували: А. Ахамян, В. Давидов, В. Тарнапольський.

За останні роки проблематиці розвитку педагогічної креативності присвятили свої дисертаційні дослідження: О. Артемова, І. Гриненко, О. Куцевол, І. Шахіна.

Метою статті є визначення особливостей професійної підготовки майбутніх вчителів початкових класів до впровадження креативних освітніх технологій.

Виклад основного матеріалу. Шкільна реформа починається з початкової школи. У Державному стандарті початкової освіти наголошується на тому, що дітям цікаво вчитися з допомогою дослідницького та проєктного навчання.

В положенні Концепції «Нової української школи» зазначається, що вчитель початкових класів повинен впроваджувати інноваційні освітні технології та методи навчання. Технологічний підхід допомагає встановлювати зв'язок навчального матеріалу із життям, а також формувати креативне та творче мислення у дітей молодшого шкільного віку; підвищувати рівень їх мотивації до навчання, вміння розв'язувати проблеми, ефективно спілкуватися, організовувати свою діяльність, рефлексувати, що в сукупності забезпечує формування вміння вчитися як ключової навички.

Реалізація Концепції «Нової української школи» передбачає впровадження та використання таких освітніх технологій: особистісно-орієнтованих, інтерактивних, ігрових, медіаграмотності, критичного мислення, організації успішної діяльності та, найголовніше, креативних освітніх технологій, адже саме креативні освітні технології дають змогу

учням створювати власний освітній продукт: це може бути портфоліо, проект, презентація тощо. Саме створення власного освітнього продукту дозволяє кожному учневі показати, на що він здатен, створити для себе «імпульс розвитку», намітити особисту освітню траєкторію та продемонструвати вміння застосовувати набуті навички та вміння на практиці.

На сьогоднішній день педагогами-науковцями [1, с. 22-23] розрізняються такі поняття як «освітня технологія», «педагогічна технологія» та «технологія навчання», оскільки кожне з них має свою ієрархію цілей, завдань, змісту.

Освітня технологія – відображає загальну стратегію розвитку освіти, єдиного освітнього простору. Призначення освітніх технологій полягає у розв’язанні стратегічних для системи освіти завдань: прогнозування розвитку освіти, проектування і планування цілей, результатів, основних етапів, способів, організаційних форм навчально-виховного процесу. Такими освітніми технологіями є концепції освіти, освітні закони, освітні системи. У сучасній Україні такими освітніми технологіями є гуманістична концепція освіти, Закон України «Про освіту», система безперервної освіти тощо [1].

Педагогічна технологія – відображає тактику реалізації освітніх технологій у навчально-виховному процесі за наявності певних умов. Педагогічні технології акумулюють і виражають загальні ознаки та закономірності навчально-виховного процесу незалежно від конкретного навчального предмета. Кожна конкретна педагогічна технологія відображає модель навчально-виховного та управлінського процесів у навчальному закладі, об’єднує в собі їх зміст, форми і засоби. Вона може охоплювати й спеціалізовані технології, що застосовуються в інших галузях науки і практики — електронні, нові інформаційні технології, промислові, поліграфічні, валеологічні тощо [3].

Технологія навчання – моделюють шлях освоєння конкретного навчального матеріалу (поняття) в межах відповідного навчального предмета, теми, питання. За багатьма параметрами вона є наближеною до окремої методики. Дидактична технологія охоплює зміст, форми, методи навчання. Специфічні зміст, форми і методи властиві й технології виховання або управління [4].

Однією із сучасних освітніх технологій є креативна, яка базується на творчості особистості.

Творчість – це інтелектуальна і практична діяльність, яка призводить до створення оригінальних і неповторних цінностей, до відкриття нових фактів, властивостей і моделей, а також способів освоєння і перетворення матеріального світу або духовної культури [5].

Творчі прийоми є евристичними (креативними). Евристичні методи – це система принципів і правил, які визначають найбільш вірогідні стратегії і тактики вирішення нестандартних творчих завдань фахівцями в певній галузі. Вони стимулюють активність та інтуїтивне мислення тих, хто навчається, у пошуку ідей і пропозицій, сприяють інтеграції зібраної інформації і на цій основі значно підвищують ефективність прийнятих рішень [1, с. 61].

Креативність – це здатність породжувати незвичайні ідеї, відхилитися від традиційних схем мислення, швидко вирішувати проблемні ситуації [2].

Розглянувши поняття «творчість» та «креативність» можемо спробувати надати визначення поняттю «креативні освітні технології».

Креативні освітні технології – це технології з допомогою яких вчитель початкових класів створює певні умови для розвитку творчих здібностей дітей та активізує їх пізнавальну діяльність, що в свою чергу спонукає їх до творчого мислення.

Використання креативних технологій на уроках позитивно впливає на ефективність творчої діяльності учнів та розвиток загальних інтелектуальних навичок. Завдання вчителя – мотивувати дітей до особистісного та творчого розвитку.

Впровадження креативних технологій навчання означає зміну акцентів, оновлення змісту навчання, використання особистісно-орієнтованих технологій навчання, зміну позиції учня в процесі навчання, перетворення його на активного суб'єкта самонавчання.

Саме тому неабиякої уваги заслуговує проблематика професійної підготовки майбутніх вчителів початкових класів до впровадження креативних освітніх технологій.

Г. Клімашевська вважає, що: «Саме креативна професійна діяльність педагога сприяє професійному зростанню та самореалізації, задовольняє прагнення до самовдосконалення, запобігає професійному самовигорянню. Сучасний учитель повинен бути готовим до самопізнання та перетворення навколишньої дійсності, мати перспективне дивергентне мислення, активно усвідомлювати себе в соціальній та духовній культурі суспільства, будувати суб'єкт-суб'єктну діалогічну взаємодію з учнями, оволодівати активними, творчими технологіями навчання; мати вільне мислення, визнавати власну творчість та прагнення до творчості в дітей, мати самоповагу та поважати думку учнів. Головною метою педагогів повинно бути навчання створенню оригінальних продуктів з одночасним засвоєнням нових знань та виробленням якостей особистості, необхідних для самостійної творчої діяльності, результатом якої повинен стати самостійно створений творчий продукт» [3, с. 215; 6].

Беручи до уваги вищезазначене нами була здійснена спроба визначити особливості професійної підготовки майбутніх вчителів початкових класів до впровадження освітніх креативних технологій.

До першої особливості, на нашу думку, доцільно віднести комфортні умови навчання (або комфортні освітні умови), які в свою чергу:

- Забезпечать індивідуальну освітню траєкторію для кожного здобувача вищої освіти, що вплине на персональний шлях розвитку здібностей, особистісних якостей і психічних процесів майбутніх вчителів початкових класів, адже в основі індивідуальної траєкторії лежить студентоцентризм. Індивідуальна освітня траєкторія має на меті забезпечити максимально сприятливі умови для навчання й розвитку кожного студента.

- Забезпечать реалізацію особистісно-орієнтованого підходу, як цілеспрямованого, планомірного, спеціально організованого педагогічного процесу, спрямованого на розвиток майбутнього вчителя початкових класів, становлення його як особистості з урахуванням його індивідуальних особливостей, інтересів, здібностей тощо.

- Сприятимуть саморозвитку творчих та креативних здібностей у майбутніх вчителів початкових класів.

- Забезпечать співпрацю та взаємодію між здобувачами вищої освіти для реалізації колективних проєктів.

До другої особливості ми відносимо впровадження та використання під час професійної підготовки вчителів початкових класів технології розвитку творчої особистості Г. Альтшуллера, а саме теорії розв'язання винахідницьких завдань, яка ефективно сприяє розвитку технічної творчості загалом і творчої особистості зокрема. Створена вона в 1946 р. російським ученим-дослідником, письменником-фантастом Генріхом Альтшуллером (1926—1998) [1, с. 63].

До третьої особливості ми відносимо використання творчих методів, що відповідають специфіці професійної підготовки майбутніх вчителів початкових класів, які вони зможуть використовувати в своїй професійній діяльності. До таких методів належать: метод фокальних об'єктів (МФО), мозковий штурм, метод синектики, метод моделювання маленькими чоловічками (метод ММЧ), метод евристичного спостереження.

Розглянемо кожен метод більш детально.

Метод фокальних об'єктів (МФО) – це метод генерування нових ідей шляхом асоціювання властивостей або характеристик випадкових об'єктів з оригінальним об'єктом. Використовується для пошуку нових варіацій відомих пристроїв і методів, розширення асортименту продукції,

реклами товарів, використання відомих матеріалів і відходів, а також для тренування уяви. В його основі лежить перенесення уваги з одного об'єкта на інший. Фокальні об'єкти - це ті, на яких зосереджена увага. Метою методу є вдосконалення об'єкта шляхом знаходження великої кількості оригінальних варіацій об'єкта з неочікуваними властивостями [7].

Мозковий штурм – це оперативний метод вирішення проблем, заснований на стимулюванні творчості, при якому учасникам пропонується придумати якомога більше рішень, в тому числі найбільш фантазійних. Мозковий штурм – це колективний пошук нестандартних можливостей вирішення проблем. Мозковий штурм ефективний, якщо дотримуватися таких правил: бажано працювати з невеликою підгрупою; можна висловлювати всі ідеї; заохочуються вільні асоціації: чим незвичнішою здається ідея, тим вона цікавіша; слід висловлювати якомога більше ідей; все висловлене можна комбінувати будь-яким чином; обговорення має закінчуватися підбиттям підсумків, тобто визначенням найцікавішої ідеї [8].

У синтетичному методі формується група людей з різною спеціалізацією для пошуку творчих рішень шляхом необмеженого тренування уяви та поєднання непом'янутих елементів. Такі групи називаються синектичними (грец. *synektike* – поєднання розрізнених елементів). Синектичний метод ґрунтується на міркуваннях групи експертів, з акцентом на аналогії.

Метод моделювання маленькими чоловічками (ММЧ) – один з методів моделювання, який використовується для пояснення внутрішньої будови об'єктів і речовин, фізичної сутності явищ і процесів у живій і неживій природі (наприклад, як виникає водяна пара і електричний струм). Суть методу ММЧ полягає в тому, що здобувач повинен уявити, що всі речовини, всі предмети, всі явища складаються з безлічі маленьких живих і мислячих істот. Метод ММЧ використовується для пояснення суті процесу або ситуації, для пізнавальної діяльності, експериментів, уроків та ігор з природознавства, математики та мистецтва, а також для навчання читання і письма [9].

Евристичний метод спостереження. Під час спостереження здобувачі створюють власні висновки, які включають інформацію, отриману в результаті спостереження, використаний метод спостереження, а також сукупність особистих дій і почуттів, які супроводжують спостереження. Ступінь творчості студента в процесі спостереження визначається новизною отриманих результатів порівняно з уже наявними результатами [10].

Четверта особливість – це підтримка з боку викладачів. Педагогічна підтримка – це комплекс психолого-педагогічних заходів, спрямованих на навчання та розвиток творчих та креативних здібностей у студентів. Він

досягається насамперед через психологічне управління навчальним процесом з боку професійного професорсько-викладацького складу ЗВО.

Висновки. Таким чином, розгляд означеної проблематики дозволив нам зробити низку висновків:

1. Креативні освітні технології – це технології з допомогою яких вчитель початкових класів створює певні умови для розвитку творчих здібностей дітей та активізує їх пізнавальну діяльність, що в свою чергу спонукає їх до творчого мислення.

2. Впровадження креативних технологій навчання означає зміну акцентів, оновлення змісту навчання, використання особистісно-орієнтованих технологій навчання, зміну позиції учня в процесі навчання, перетворення його на активного суб'єкта самонавчання.

3. До головних особливостей професійної підготовки майбутніх вчителів початкових класів до впровадження креативних освітніх технологій віднесено: створення комфортних освітніх умов; впровадження та використання технології розвитку творчої особистості; використання творчих методів (метод фокальних об'єктів (МФО), мозковий штурм, метод синектики, метод моделювання маленькими чоловічками (метод ММЧ), метод евристичного спостереження); педагогічна підтримка.

Література:

1. Курліщук І. І. Методика професійного навчання: Основи технології навчання. Креативні технології навчання: навчально-методичний посібник. Старобільськ, 2017. 120 с.

2. Шапар В. Б. Сучасний тлумачний психологічний словник. Харків: Прапор, 2007. 640 с.

3. Клімашевська Г. Реалізація технології формування готовності до креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкових класів. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*. 2024. Випуск 21. С. 214-235.

4. Полякова І. В. Особливості втілення технології розвитку креативних здібностей у процесі фахової підготовки майбутніх учителів початкової школи. *Наукові записки кафедри педагогіки*. 2014. Випуск XXXVII. С. 249-258.

5. Вітюк І. С. Особливості підготовки майбутніх вчителів початкових класів до застосування сучасних педагогічних технологій. *Збірник наукових праць*. 2017. Випуск LXXV. Том 3. С. 25-28.

6. Чепіль М. М. Педагогічні технології: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2012. 224 с.

7. Shevchenko V. Content and structure of professional-psychological competence of military servants of the National guard of Ukraine. «*KELM*» (*Knowledge, Education, Law, Management*). 2021. №3 (39) vol. 2/2021. P. 138-142.

8. Kosholap, A., Maksymchuk, B., Branitska, T., Martynets, L., Boichenko, A., Stoliarenko, O., Matsuk, L., Surovov, O., Stoliarenko, O., & Maksymchuk, I. (2021). Neuropsychological Bases of Self-Improvement of Own Physical Health of Future Teachers in the Course of University Education. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 12(3), 171-190. <https://doi.org/10.18662/brain/12.3/226>

9. Янкович О. І., Кузьма І. І. Освітні технології у початковій школі: навчально-методичний посібник. Тернопіль: ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, 2018. 266 с.

10. Komogorova, M., Maksymchuk, B., Bernatska, O., Lukianchuk, S., Gerasymova, I., Popova, O., Matviichuk, T., Solovyov, V., Kalashnik, N., Davydenko, H., Stoliarenko, O., Stoliarenko, O., & Maksymchuk, I. (2021). Pedagogical Consolidation of Pupil-Athletes Knowledge of Humanities. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 13(1). <https://doi.org/10.18662/rrem/13.1/367>

References:

1. Kurlishchuk I. I. (2017). *Metodyka profesiinoho navchannia: Osnovy tekhnolohii navchannia. Kreatyvni tekhnolohii navchannia [Methods of professional training: Fundamentals of learning technology. Creative learning technologies]: navchalno-metodychnyi posibnyk. Starobilsk.*

2. Shapar V. B. (2007). *Suchasnyi tлумachnyi psykholohichnyi slovnyk [A modern explanatory psychological dictionary]. Kharkiv: Prapor.*

3. Klimashevska H. (2024). Realizatsiia tekhnolohii formuvannia hotovnosti do kreatyvnoi profesiinnoi diialnosti maibutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv [Implementation of the technology of forming readiness for creative professional activity of future primary school teachers]. *Profesionalizm pedahoha: teoretychni y metodychni aspekty – Professionalism of a teacher: theoretical and methodological aspects. Vypusk 21, 214-235.*

4. Poliakova I. V. (2014). Osoblyvosti vtilennia tekhnolohii rozvytku kreatyvnykh zdibnostei u protsesi fakhovoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv pochatkovoї shkoly [Peculiarities of implementing the technology of creative abilities development in the process of professional training of future primary school teachers]. *Naukovi zapysky kafedry pedahohiky – Scientific Notes of the Department of Pedagogy. Vypusk KhKhKhVII, 249-258.*

5. Vitiuk I. S. (2017). Osoblyvosti pidhotovky maibutnikh vchyteliv pochatkovykh klasiv do zastosuvannia suchasnykh pedahohichnykh tekhnolohii [Features of training future primary school teachers to use modern pedagogical technologies]. *Zbirnyk naukovykh prats – Collection of scientific papers, Vypusk LXXV, Tom 3, 25-28.*

6. Chepil M. M. (2012). *Pedahohichni tekhnolohii [Pedagogical technologies]: navchalnyi posibnyk. Kyiv: Akademvydav.*

7. Shevchenko V. Content and structure of professional-psychological competence of military servants of the National guard of Ukraine. «*KELM*» (*Knowledge, Education, Law, Management*). 2021. №3 (39) vol. 2/2021. P. 138-142.

8. Kosholap, A., Maksymchuk, B., Branitska, T., Martynets, L., Boichenko, A., Stoliarenko, O., Matsuk, L., Surovov, O., Stoliarenko, O., & Maksymchuk, I. (2021). Neuro-psychological Bases of Self-Improvement of Own Physical Health of Future Teachers in the Course of University Education. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 12(3), 171-190. <https://doi.org/10.18662/brain/12.3/226>

9. Iankovych O. I., Kuzma I. I. (2018). *Osvitni tekhnolohii u pochatkovii shkoli [Educational technologies in primary school]: navchalno-metodychnyi posibnyk. Ternopil: TNPU im. Volodymyra Hnatiuka.*

10. Komogorova, M., Maksymchuk, B., Bernatska, O., Lukianchuk, S., Gerasymova, I., Popova, O., Matviichuk, T., Solovyov, V., Kalashnik, N., Davydenko, H., Stoliarenko, O., Stoliarenko, O., & Maksymchuk, I. (2021). Pedagogical Consolidation of Pupil-Athletes Knowledge of Humanities. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 13(1). <https://doi.org/10.18662/rrem/13.1/367>